

ปัจจัยทางเศรษฐกิจที่ส่งผลต่อรายรับภาษีมูลค่าเพิ่มของสำนักงานสรรพากรภาค 5 ประเทศไทย

Economic Factors Affecting Value-Added Tax Revenue of Regional Revenue Office 5 in Thailand

พิมพกานต์ บัวรื่น^{1*}, และ พัฒน์ พัฒนรังสรรค์²

Pimpakan Buaruen^{1*}, and Pat Pattanarangsun²

^{1*}สาขาวิชาเศรษฐศาสตร์ธุรกิจ คณะเศรษฐศาสตร์ ศรีราชา มหาวิทยาลัยเกษตรศาสตร์; Department of Business Economics, Faculty of Economics, Sriracha, Kasetsart University, Thailand.

²คณะเศรษฐศาสตร์ ศรีราชา มหาวิทยาลัยเกษตรศาสตร์; Faculty of Economics, Sriracha, Kasetsart University, Thailand.

*Corresponding Author; e-mail : Pimpakan.b@ku.th

DOI : 10.14456/jlgisrru.2025.37

Received : April 25, 2025; Revised : May 22, 2025; Accepted : May 24, 2025

บทคัดย่อ (Abstract)

การศึกษานี้มีวัตถุประสงค์เพื่อวิเคราะห์ปัจจัยทางเศรษฐกิจที่ส่งผลต่อรายรับภาษีมูลค่าเพิ่มของสำนักงานสรรพากรภาค 5 เพื่อใช้ในการคาดการณ์รายรับภาษีอย่างแม่นยำและสอดคล้องกับแผนการใช้จ่ายของภาครัฐ โดยใช้ข้อมูลทุติยภูมิรายเดือนตั้งแต่เดือนตุลาคม 2556 ถึงตุลาคม 2567 รวมทั้งสิ้น 132 เดือน ใช้การวิเคราะห์สมการทั้งหมดทุกสมการไปพร้อมกันทั้งชุดของแบบจำลอง (Simultaneous Equations Methods) ด้วยวิธีกำลังสองน้อยที่สุดสามขั้น (Three-Stage Least Square; 3SLS) ผลการศึกษาพบว่า ปัจจัยทางเศรษฐกิจที่ส่งผลต่อรายรับภาษีมูลค่าเพิ่มจากการนำเข้า ที่ระดับนัยสำคัญทางสถิติ 0.10 ได้แก่ ดัชนีผลผลิตอุตสาหกรรม ดัชนีราคาสินค้านำเข้า อัตราแลกเปลี่ยน มาตรการให้ความช่วยเหลือ COVID-19 และราคาน้ำมันดิบ สำหรับปัจจัยทางเศรษฐกิจที่มีผลต่อรายรับภาษีมูลค่าเพิ่มจากกรณีอื่น ๆ ที่ระดับนัยสำคัญทางสถิติ 0.10 ได้แก่ จำนวนประชากร ดัชนีความเชื่อมั่นทางธุรกิจ และมาตรการให้ความช่วยเหลือ จากผลการศึกษาี้ ภาครัฐสามารถนำไปใช้เป็นแนวทางในการกำหนดนโยบายส่งเสริมภาคอุตสาหกรรมที่มีศักยภาพ การสนับสนุนการนำเข้าสินค้าที่มีความจำเป็น หรือมีศักยภาพทางการค้า ตลอดจนนโยบายส่งเสริมการเพิ่มประชากร เพื่อขยายฐานภาษีในระยะยาว

คำสำคัญ (Keywords) : รายรับภาษีมูลค่าเพิ่ม, ภาษีมูลค่าเพิ่มจากการนำเข้า, ภาษีมูลค่าเพิ่มจากกรณีอื่น ๆ, สำนักงานสรรพากรภาค 5

Citation : Buaruen, P., & Pattanarangsun, P. (2025). Economic Factors Affecting Value-Added Tax Revenue of Regional

Revenue Office 5 in Thailand. *Journal of Local Governance and Innovation*, 9(2), 281 - 296.

<https://doi.org/10.14456/jlgisrru.2025.37>

Abstract

This study aims to analyze the economic factors that affect value-added tax (VAT) revenue collected by the Regional Revenue Office 5, in order to accurately forecast tax revenues in line with government spending plans. The study uses secondary monthly data from October 2013 to October 2024, totaling 132 months. The analysis employs the Simultaneous Equations Methods using the Three-Stage Least Squares (3SLS) estimation technique. The findings reveal that the economic factors significantly affecting import VAT revenue at the 0.10 statistical significance level include the Industrial Production Index, Import Price Index, Exchange Rate, COVID-19, relief measures by the central bank, and Crude Oil Prices. For other case VAT revenue, the economic factors found to have a statistically significant impact at the 0.10 level include Population, Business Confidence Index, and relief measures by the central bank. Based on these findings, the government can utilize this information to formulate policies that promote high-potential industrial sectors, support the importation of essential or high-potential goods, and implement policies that encourage population growth in order to expand the tax base in the long term.

Keywords : Value Added Tax Revenue, Import VAT, Other case VAT, Regional Revenue Office 5

บทนำ (Introduction)

รัฐบาลของประเทศมีหน้าที่ที่จะต้องพิทักษ์รักษาไว้ซึ่งสถาบันพระมหากษัตริย์ เกราช อธิปไตย และผลประโยชน์ของชาติ ความมั่นคงของรัฐ ตลอดจนความสงบเรียบร้อยของประชาชน รวมถึงการบริหารและพัฒนาประเทศในด้านต่างๆ (ศาลรัฐธรรมนูญ, 2568) แหล่งรายได้ของรัฐบาล แบ่งออกเป็น รายได้ที่เป็นภาษีอากร และรายได้ที่มีใช่ภาษีอากร โดยรายได้ที่เป็นภาษีอากร คือ รายได้ที่บังคับจัดเก็บจากประชาชนซึ่งอาศัยอำนาจของกฎหมาย โดยไม่คำนึงถึงผลตอบแทนที่ผู้จ่ายเงินภาษีจะได้รับ ซึ่งเป็นแหล่งรายได้ที่สำคัญของรัฐบาลที่นำมาใช้พัฒนาประเทศในด้านต่าง ๆ ประกอบด้วย ภาษีทางตรง (Direct Tax) ภาษีทางอ้อม (Indirect Tax) รายได้อื่น และเงินกู้หรือหนี้สาธารณะ (สุจิตรา หลลมหลักสกุล และ อสัมภินพงศ์ ฉัตราคม, 2562) ซึ่งหน่วยงานที่มีหน้าที่ในการจัดเก็บรายได้ ในสังกัดกระทรวงการคลังประกอบด้วย 3 หน่วยงาน ได้แก่ กรมศุลกากร กรมสรรพสามิต และกรมสรรพากร (กระทรวงการคลัง, 2561) ผลการจัดเก็บรายได้ของ 3 หน่วยงาน ในปีงบประมาณ 2566 จัดเก็บได้ จำนวน 2,815,442.000 ล้านบาท โดยแบ่งเป็น กรมศุลกากร จัดเก็บได้ จำนวน 126,753.000 ล้านบาท กรมสรรพสามิต จัดเก็บได้ จำนวน 477,133.000 ล้านบาท และ กรมสรรพากร จัดเก็บได้ จำนวน 2,211,556.000 ล้านบาท (กระทรวงการคลัง, 2567) ดังนั้น กรมสรรพากร จึงเป็นหน่วยงานหลักในการจัดเก็บภาษีเงินได้ที่สำคัญของประเทศ ซึ่งกรมสรรพากรมีหน่วยงานภายในสังกัด

Citation : พิมพ์านต์ บัวรัตน์, และ พัฒน์ พัฒนรังสรรค์. (2568). ปัจจัยทางเศรษฐกิจที่ส่งผลต่อรายรับภาษีมูลค่าเพิ่มของสำนักงานสรรพากร

ภาค 5 ประเทศไทย. วารสารการบริหารการปกครองและนวัตกรรมท้องถิ่น, 9(2), 281 – 296.

<https://doi.org/10.14456/jlgisrru.2025.37>

ได้แก่ สำนักงานสรรพากรภาคทั้งหมด 12 ภาค (กรมสรรพากร, 2564) จากข้อมูลผลการจัดเก็บภาษี สำนักงานสรรพากรภาค 5 มีผลจัดเก็บภาษีคิดเป็นอันดับที่ 2 ของประเทศ โดยในปีงบประมาณ 2566 ผลการจัดเก็บภาษีของสำนักงานสรรพากรภาค 5 จัดเก็บได้ จำนวน 501,365.461 ล้านบาท โดยแบ่งเป็น ภาษีเงินได้บุคคลธรรมดา จำนวน 50,566.320 ล้านบาท ภาษีเงินได้นิติบุคคล จำนวน 153,549.146 ล้านบาท ภาษีมูลค่าเพิ่ม จำนวน 286,969.104 ล้านบาท ภาษีธุรกิจเฉพาะ จำนวน 8,315.827 ล้านบาท ภาษีมรดก จำนวน 4.016 ล้านบาท อากรแสตมป์ จำนวน 1,868.173 ล้านบาท และรายได้อื่น จำนวน 92.873 ล้านบาท โดยผลการจัดเก็บภาษีมูลค่าเพิ่มคิดเป็นร้อยละ 57.24 ของภาษีที่จัดเก็บได้ทั้งหมด (สำนักงานสรรพากรภาค 5, 2567) การจัดเก็บภาษีมูลค่าเพิ่มของสำนักงานสรรพากรภาค 5 จัดเก็บมาจาก 2 แหล่ง คือ ภาษีมูลค่าเพิ่มจากการนำเข้า และภาษีมูลค่าเพิ่มจากกรณีอื่น ๆ ผลการจัดเก็บภาษีมูลค่าเพิ่มจากการนำเข้า จัดเก็บได้เฉลี่ย คิดเป็นร้อยละ 68.10 ของผลการจัดเก็บภาษีมูลค่าเพิ่มทั้งหมด หากเทียบการจัดเก็บภาษีมูลค่าเพิ่มกับประมาณการการผลจัดเก็บภาษีมูลค่าเพิ่ม ในช่วงเวลาที่ผ่านมา พบว่า รายรับภาษีมูลค่าเพิ่มจากการนำเข้า ส่วนใหญ่ต่ำกว่าประมาณการ มีความแตกต่างกันอยู่ที่ร้อยละ -30.63-57.42 ส่วนรายรับภาษีมูลค่าเพิ่มจากกรณีอื่น ๆ ในช่วงเวลาที่ผ่านมาสูงกว่าประมาณการทั้งหมด มีความแตกต่างกันอยู่ที่ 57.11-98.17 (สำนักงานสรรพากรภาค 5, 2567) ซึ่งการที่ตัวเลขประมาณการแตกต่างจากตัวเลขที่เก็บได้จริงนั้น อาจมาจากวิธีการประมาณ หรือเกิดจากปัจจัยทางเศรษฐกิจที่เปลี่ยนแปลงไปจากที่ประมาณการไว้ ความคลาดเคลื่อนของประมาณการรายรับภาษีมูลค่าเพิ่มโดยเฉพาะเมื่อรายรับต่ำกว่าที่ประมาณการไว้มาก อาจส่งผลกระทบต่อการวางแผนด้านการคลังของภาครัฐ ทั้งในด้านการจัดสรรงบประมาณ การบริหารสภาพคล่องทางการเงิน และการกำหนดนโยบายการใช้จ่ายภาครัฐ ด้วยเหตุนี้การวิเคราะห์ปัจจัยทางเศรษฐกิจที่ส่งผลต่อรายรับภาษีมูลค่าเพิ่ม จึงเป็นสิ่งจำเป็นอย่างยิ่ง เพื่อให้การประมาณการรายรับมีความแม่นยำมากยิ่งขึ้น และสนับสนุนการวางแผนนโยบายด้านภาษีและการคลังของรัฐบาลได้อย่างมีประสิทธิภาพ

การศึกษาในครั้งนี้ จึงเป็นการศึกษาถึงปัจจัยทางเศรษฐกิจที่ส่งผลต่อรายรับภาษีมูลค่าเพิ่ม ซึ่งเป็นภาษีที่จัดเก็บได้ในสัดส่วนที่สูงที่สุดเมื่อเทียบกับภาษีประเภทอื่นของสำนักงานสรรพากรภาค 5

วัตถุประสงค์การวิจัย (Research Objectives)

เพื่อศึกษาปัจจัยทางเศรษฐกิจที่ส่งผลต่อรายรับภาษีมูลค่าเพิ่มของสำนักงานสรรพากรภาค 5

การทบทวนวรรณกรรม (Literature Review)

จากการศึกษางานวิจัยที่เกี่ยวข้องสามารถจำแนกออกเป็น 3 กลุ่ม ได้แก่ งานวิจัยเกี่ยวกับปัจจัยที่ส่งผลต่อรายรับภาษีมูลค่าเพิ่ม งานวิจัยที่เกี่ยวข้องกับการนำเข้า และงานวิจัยที่เกี่ยวข้องกับการบริโภคและ

การลงทุน ซึ่งสอดคล้องกับโครงสร้างรายรับภาษีมูลค่าเพิ่มของสำนักงานสรรพากรภาค 5 ที่แบ่งเป็นรายรับภาษีมูลค่าเพิ่มจากการนำเข้า และรายรับภาษีมูลค่าเพิ่มจากกรณีอื่น ๆ

1. งานวิจัยที่เกี่ยวข้องกับการศึกษาปัจจัยทางเศรษฐกิจที่มีผลต่อรายรับภาษีมูลค่าเพิ่ม พบว่าผลิตภัณฑ์มวลรวมภายในประเทศ (GDP) การบริโภคภาคเอกชน และดัชนีราคาผู้บริโภค มีความสัมพันธ์อย่างมีนัยสำคัญกับรายรับภาษีมูลค่าเพิ่ม เช่น กฤษดา ดอกพุด (2553) และจิตราพร กันธิโน (2562) พบว่า GDP และการบริโภคมีความสัมพันธ์ในทิศทางเดียวกันกับรายรับภาษีมูลค่าเพิ่ม ในขณะที่ดัชนีราคาผู้บริโภคมีความสัมพันธ์ในทางตรงกันข้าม (สุจิตรา แหลมหลักสกุล และ อสัมภินพงค์ ฉัตราคม, 2562) นอกจากนี้ ปัจจัยด้านอื่น ๆ เช่น จำนวนผู้ประกอบการที่จดทะเบียนภาษีมูลค่าเพิ่ม และประสิทธิภาพของรัฐ ก็มีผลต่อรายรับภาษีด้วยเช่นกัน (Permadi & Wijaya, 2022; Yunintasari, Irianto, & Kuntadi, 2023)

2. งานวิจัยเกี่ยวกับปัจจัยที่มีผลต่อการนำเข้า พบว่าอัตราแลกเปลี่ยน ดัชนีราคาสินค้านำเข้า และผลิตภัณฑ์มวลรวมภายในประเทศ มีความเกี่ยวข้องอย่างมีนัยสำคัญ เช่น Jiranyakul (2013) และนุชจรินทร์ เกาทันท์ทอง (2558) ระบุว่าอัตราแลกเปลี่ยนส่งผลต่อการนำเข้าในทิศทางตรงกันข้าม โดยอัตราแลกเปลี่ยนที่ลดลง (แข็งค่าขึ้น) จะส่งผลต่อการนำเข้าที่ลดลง ในขณะที่ผลิตภัณฑ์มวลรวมภายในประเทศและดัชนีราคาสินค้า ส่งผลต่อมูลค่าการนำเข้าในทิศทางเดียวกัน (จิรศักดิ์ ดาวเจริญ, 2561)

3. งานวิจัยเกี่ยวกับการบริโภคและการลงทุน ซึ่งมีผลโดยตรงต่อรายรับภาษีมูลค่าเพิ่มจากกรณีอื่น ๆ พบว่า รายได้ประชาชาติ จำนวนประชากร ความเชื่อมั่นผู้บริโภค และดัชนีความเชื่อมั่นทางธุรกิจ ล้วนมีความสัมพันธ์ในทิศทางเดียวกันกับการบริโภค (Arapova, 2018; Idowu et al., 2024; Jammeh, 2022; Khan & Upadhayaya, 2018) ปัจจัยอื่น ๆ เช่น มาตรการภาษีถาวร มีผลกระตุ้นการใช้จ่ายใช้สอยมากกว่า มาตรการชั่วคราว (Steindel, 2001)

กรอบแนวคิดการวิจัย (Conceptual Framework)

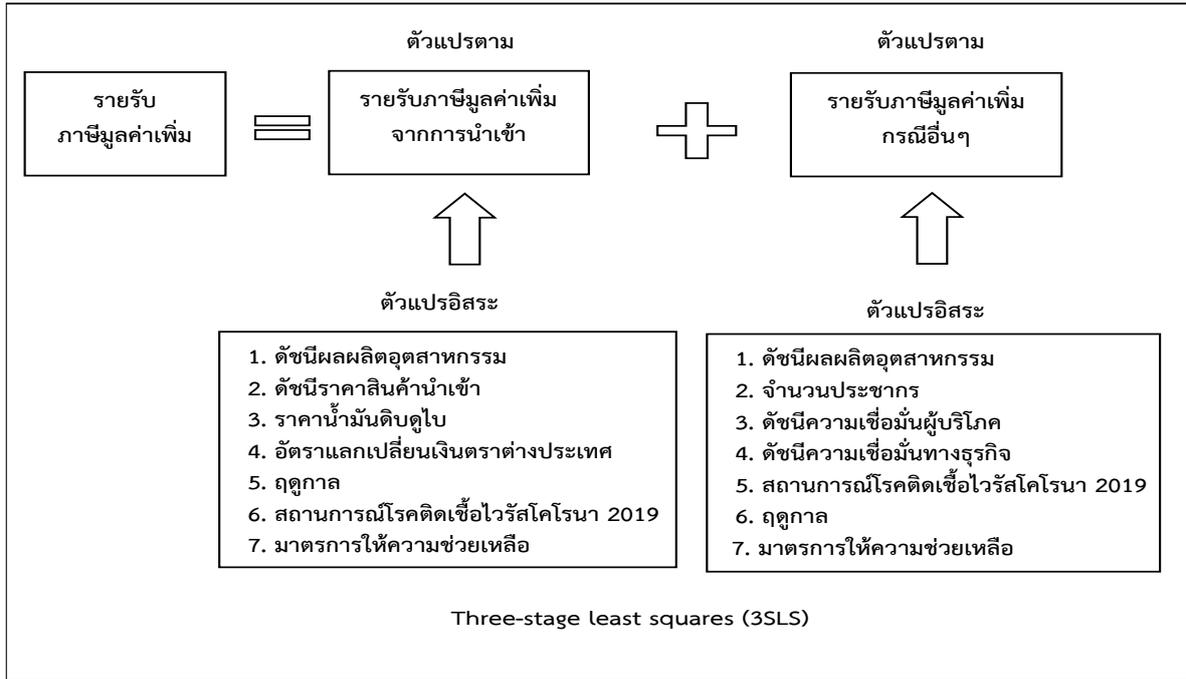
กรอบแนวคิดที่ใช้ในการศึกษาในครั้งนี้ มีแนวคิดมาจากข้อมูลรายรับภาษีมูลค่าเพิ่มของสำนักงานสรรพากรภาค 5 ที่มีผลการจัดเก็บภาษีแบ่งออกเป็น 2 ประเภท คือ ภาษีมูลค่าเพิ่มที่เก็บจากการนำเข้าโดยกรมศุลกากรที่จัดเก็บแทนให้ และภาษีมูลค่าเพิ่มจากกรณีอื่น ๆ ซึ่งการกำหนดแบบจำลอง โดยในการศึกษานี้ ประยุกต์ใช้ทฤษฎีอุปสงค์ร่วมกับการศึกษางานวิจัยในอดีต รวมถึงได้เพิ่มเติมปัจจัยทางอ้อมที่อาจส่งผลต่อรายรับภาษีมูลค่าเพิ่ม เช่น ปัจจัยที่มีผลต่ออสังหาริมทรัพย์ ได้แก่ เทศกาล นโยบาย รวมถึงสถานการณ์การแพร่ระบาดของโรคไวรัสโคโรนา 2019 ในการกำหนดแบบจำลองออกเป็น 2 สมการ ได้แก่ รายรับภาษีมูลค่าเพิ่มจากการนำเข้า และรายรับภาษีมูลค่าเพิ่มจากกรณีอื่น ๆ สามารถแสดงกรอบแนวคิดที่ใช้ในการศึกษาได้ดังภาพที่ 1

Citation : พิมพ์านต์ บัวรัตน์, และ พัฒน์ พัฒนรังสรรค์. (2568). ปัจจัยทางเศรษฐกิจที่ส่งผลต่อรายรับภาษีมูลค่าเพิ่มของสำนักงานสรรพากร

ภาค 5 ประเทศไทย. วารสารการบริหารการปกครองและนวัตกรรมท้องถิ่น, 9(2), 281 – 296.

<https://doi.org/10.14456/jlgisrru.2025.37>

ภาพที่ 1 กรอบแนวคิดวิจัย

ที่มา: พิมพ์กันต์ บัวรัตน์ (2567)

วิธีดำเนินการวิจัย (Research Methods)

การวิเคราะห์เชิงปริมาณ (Quantitative Analysis) โดยใช้ข้อมูลทุติยภูมิ (Secondary Data) รวบรวมเป็นรายเดือน ตั้งแต่เดือนตุลาคม 2556 ถึงเดือนตุลาคม 2567 รวมทั้งสิ้น 132 เดือน การเก็บรวบรวมตัวแปรที่ใช้ในการวิเคราะห์มาจากแหล่งข้อมูลของหน่วยงานต่าง ๆ ได้แก่ สำนักงานสรรพากรภาค 5 สำนักงานเศรษฐกิจอุตสาหกรรม ธนาคารแห่งประเทศไทย กรมการปกครองกระทรวงมหาดไทย และสำนักงานนโยบายและยุทธศาสตร์การค้า โดยใช้การวิเคราะห์สมการทั้งหมดทุกสมการไปพร้อมกันทั้งชุดของแบบจำลอง (Simultaneous Equations Methods) ด้วยวิธีกำลังสองน้อยที่สุดสามขั้น (Three-Stage Least Square; 3SLS) เพื่อป้องกันปัญหาที่อาจเกิดจากค่าความคลาดเคลื่อนและตัวแปรอิสระ รวมทั้งความสัมพันธ์ของ ค่าคลาดเคลื่อนของแต่ละแบบจำลอง โดยผู้ศึกษาได้กำหนดแบบจำลอง แบ่งออกเป็น 2 สมการ ได้แก่ แบบจำลองปัจจัยที่ส่งผลต่อรายรับภาษีมูลค่าเพิ่มจากการนำเข้า และแบบจำลองปัจจัยที่ส่งผลต่อรายรับภาษีมูลค่าเพิ่มจากกรณีอื่น ๆ ดังนี้

แบบจำลองที่ 1: ปัจจัยที่ส่งผลต่อรายรับภาษีมูลค่าเพิ่มจากการนำเข้า

$$\ln(\text{VAT\_IM}_t) = \alpha_0 + \alpha_1 \ln(\text{MPI}_t) + \alpha_2 \ln(\text{IPI}_t) + \alpha_3 \ln(\text{DUBAI}_t) + \alpha_4 \ln(\text{EXR}_t) + \alpha_5 \text{FESTIVAL}_t + \alpha_6 \text{COVID}_t + \alpha_7 \text{HELP}_t + \varepsilon_{1t}$$

Citation : Buaruen, P., & Pattanarangsun, P. (2025). Economic Factors Affecting Value-Added Tax Revenue of Regional

Revenue Office 5 in Thailand. *Journal of Local Governance and Innovation*, 9(2), 281 - 296.

<https://doi.org/10.14456/jlgisrru.2025.37>

แบบจำลองที่ 2: ปัจจัยที่ส่งผลต่อรายรับภาษีมูลค่าเพิ่มจากกรณีอื่น ๆ

$$\ln(\text{VAT\_O}_t) = \beta_0 + \beta_1 \ln(\text{MPI}_t) + \beta_2 \ln(\text{PEO}_t) + \beta_3 \ln(\text{CCI}_t) + \beta_4 \ln(\text{BSI}_t) + \beta_5 \text{COVID}_t + \beta_6 \text{FESTIVAL}_t + \beta_7 \text{HELP}_t + \varepsilon_{2t}$$

โดยกำหนดให้

VAT_IM	คือ รายรับภาษีมูลค่าเพิ่มจากการนำเข้า (ล้านบาท)
VAT_O	คือ รายรับภาษีมูลค่าเพิ่มจากกรณีอื่น ๆ (ล้านบาท)
MPI	คือ ดัชนีผลผลิตอุตสาหกรรม (ปี 2564 = 100)
IPI	คือ ดัชนีราคาสินค้านำเข้า (ปี 2555 = 100)
DUBAI	คือ ราคาน้ำมันดิบดูไบ (ดอลลาร์สหรัฐต่อบาร์เรล)
EXR	คือ อัตราแลกเปลี่ยนเงินตราต่างประเทศ (บาทต่อดอลลาร์สหรัฐ)
PEO	คือ จำนวนประชากร (ล้านคน)
CCI	คือ ดัชนีความเชื่อมั่นผู้บริโภค
BSI	คือ ดัชนีความเชื่อมั่นทางธุรกิจ
COVID	คือ สถานการณ์โรคติดเชื้อไวรัสโคโรนา 2019 (1= ในช่วงที่เกิดสถานการณ์)
HELP	คือ มาตรการให้ความช่วยเหลือและฟื้นฟูผู้ประกอบการธุรกิจที่ได้รับผลกระทบจากการระบาดของโรคติดเชื้อไวรัสโคโรนา 2019 (1= ในช่วงที่ใช้มาตรการ)
FESTIVAL	คือ เทศกาลปีใหม่ และช่วงเตรียมของเทศกาลปีใหม่ไทย (สงกรานต์) (=1 ในช่วงเดือนที่ 3 และ 12 ของทุกปี)
α_0, β_0	คือ ค่าคงที่
α_i, β_i	คือ ค่าสัมประสิทธิ์ตัวแปร (โดยที่ $i = 1, 2, 3, \dots$)
$\varepsilon_1, \varepsilon_2$	คือ ค่าความคลาดเคลื่อนของแบบจำลองที่ 1 และ 2 ตามลำดับ
t	คือ ช่วงเวลา t (เดือนที่)

สมมติฐานของการวิจัย (Research Hypothesis)

- ดัชนีผลผลิตอุตสาหกรรม มีความสัมพันธ์ในทิศทางเดียวกันกับรายรับภาษีมูลค่าเพิ่มจากการนำเข้า และรายรับภาษีมูลค่าเพิ่มจากกรณีอื่น ๆ เนื่องจากการผลิตในประเทศที่ขยายตัวเพิ่มความต้องการนำเข้าวัตถุดิบ รวมถึงการผลิตที่เพิ่มขึ้นส่งผลให้เกิดการจ้างงาน และการบริโภคสูงขึ้น
- ดัชนีราคาสินค้านำเข้า มีความสัมพันธ์ในทิศทางตรงกันข้ามกับรายรับภาษีมูลค่าเพิ่มจากการนำเข้า ตามกฎอุปสงค์หากราคาสูงขึ้นทำให้ความต้องการนำเข้าลดลง ส่งผลให้รายรับภาษีมูลค่าเพิ่มจากการนำเข้าลดลงตามไปด้วย

Citation : พิมพ์านต์ บัวรัตน์, และ พัฒน์ พัฒนรังสรรค์. (2568). ปัจจัยทางเศรษฐกิจที่ส่งผลต่อรายรับภาษีมูลค่าเพิ่มของสำนักงานสรรพากร

ภาค 5 ประเทศไทย. วารสารการบริหารการปกครองและนวัตกรรมท้องถิ่น, 9(2), 281 – 296.

<https://doi.org/10.14456/jlgisrru.2025.37>

3. ราคาน้ำมันดิบดูไบ มีความสัมพันธ์ในทิศทางตรงกันข้ามกับรายรับภาษีมูลค่าเพิ่มจากการนำเข้า เป็นไปตามกฎอุปสงค์โดยเมื่อราคาน้ำมันดิบสูงขึ้น ส่งผลให้การบริโภคและปริมาณการนำเข้าน้ำมันลดลง
4. อัตราแลกเปลี่ยน (บาท/ดอลลาร์สหรัฐ) มีความสัมพันธ์ในทิศทางตรงกันข้ามกับรายรับภาษีมูลค่าเพิ่มจากการนำเข้า โดยเมื่อค่าเงินบาทอ่อนค่า (เพิ่มขึ้น) ทำให้สินค้านำเข้าแพงขึ้น ส่งผลให้การนำเข้าลดลง
5. ช่วงเทศกาล เดือนที่ 3 และเดือนที่ 12 ของทุกปี มีความสัมพันธ์ในทิศทางเดียวกันกับรายรับภาษีมูลค่าเพิ่มจากการนำเข้าและรายรับภาษีมูลค่าเพิ่มจากกรณีอื่น ๆ เนื่องจากการจับจ่ายใช้สอยช่วงเทศกาลที่เพิ่มขึ้น ส่งผลให้มีการนำเข้าสินค้าเพื่อใช้ในการผลิตและการบริโภคเพิ่มสูงขึ้น ทำให้รายรับภาษีมูลค่าเพิ่มจากการนำเข้าและกรณีอื่น ๆ เพิ่มสูงขึ้นตามไปด้วย
6. สถานการณ์โรคติดเชื้อไวรัสโคโรนา 2019 มีความสัมพันธ์ในทิศทางตรงกันข้ามกับรายรับภาษีมูลค่าเพิ่มจากการนำเข้าและรายรับภาษีมูลค่าเพิ่มจากกรณีอื่น ๆ เนื่องจากการแพร่ระบาดของโรคติดเชื้อไวรัสโคโรนา 2019 ส่งผลให้เศรษฐกิจชะลอตัว ประชาชนลดการบริโภคและการนำเข้า
7. มาตรการให้ความช่วยเหลือและฟื้นฟูผู้ประกอบการธุรกิจที่ได้รับผลกระทบจากการระบาดของโรคติดเชื้อไวรัสโคโรนา 2019 มีความสัมพันธ์ในทิศทางเดียวกันกับรายรับภาษีมูลค่าเพิ่มจากการนำเข้าและรายรับภาษีมูลค่าเพิ่มจากกรณีอื่น ๆ เนื่องจาก มาตรการดังกล่าวเป็นมาตรการที่ช่วยให้ธุรกิจสามารถฟื้นตัว ธุรกิจที่ฟื้นตัวมีแนวโน้มผลิตและบริโภคเพิ่มขึ้น ทำให้มีความต้องการนำเข้าสินค้าเพื่อการผลิตสูงขึ้น ส่งผลให้มีรายรับภาษีมูลค่าเพิ่มจากการนำเข้าและกรณีอื่น ๆ เพิ่มสูงขึ้นตามไปด้วย
8. จำนวนประชากร มีความสัมพันธ์ในทิศทางเดียวกันกับรายรับภาษีมูลค่าเพิ่มจากกรณีอื่น ๆ เนื่องจากประชากรที่เพิ่มขึ้นกระตุ้นกิจกรรมทางเศรษฐกิจและความต้องการสินค้า ส่งผลให้รายรับภาษีมูลค่าเพิ่มจากกรณีอื่น ๆ เพิ่มสูงขึ้น
9. ดัชนีความเชื่อมั่นของผู้บริโภค มีความสัมพันธ์ในทิศทางเดียวกันกับรายรับภาษีมูลค่าเพิ่มจากกรณีอื่น ๆ เนื่องจาก ความเชื่อมั่นที่สูงขึ้นกระตุ้นการจับจ่ายใช้สอย
10. ดัชนีความเชื่อมั่นทางธุรกิจ มีความสัมพันธ์ในทิศทางเดียวกันกับรายรับภาษีมูลค่าเพิ่มจากกรณีอื่น ๆ เนื่องจาก ส่งผลให้เกิดการลงทุนและขยายธุรกิจเพิ่มขึ้น

ผลการวิจัย (Research Results)

แบบจำลองที่ 1: ปัจจัยที่ส่งผลต่อรายรับภาษีมูลค่าเพิ่มจากการนำเข้า

$$\begin{aligned} \ln(\text{VAT\_IM}_t) = & -2.956 + 1.703\ln(\text{MPI}_t) + 2.160\ln(\text{IPI}_t) + 0.085\ln(\text{DUBAI}_t) + \\ & (-2.479)** \quad (9.936)** \quad (7.977)** \quad (1.821)* \\ & - 1.693\ln(\text{EXR}_t) + 0.035\text{FESTIVAL}_t + 0.059\text{COVID}_t + 0.130\text{HELP}_t \\ & (-6.406)** \quad (0.761) \quad (2.423)* \quad (2.640)** \end{aligned}$$

Citation : Buaruen, P., & Pattanarangsun, P. (2025). Economic Factors Affecting Value-Added Tax Revenue of Regional

Revenue Office 5 in Thailand. *Journal of Local Governance and Innovation*, 9(2), 281 - 296.

<https://doi.org/10.14456/jlgisrru.2025.37>

R-Squared = 0.9418

Adjusted R-Squared = 0.9379

แบบจำลองที่ 2: ปัจจัยที่ส่งผลกระทบต่อรายรับภาษีมูลค่าเพิ่มจากกรณีอื่น ๆ

$$\begin{aligned} \ln(\text{VAT\_O}_t) = & -128.783 - 0.446\ln(\text{MPI}_t) + 7.566\ln(\text{PEO}_t) + 0.104\ln(\text{CCI}_t) + \\ & (-0.783) \quad (-1.149) \quad (5.071)** \quad (1.228) \\ & 0.731\ln(\text{BSI}_t) + 0.038\text{COVID}_t + 0.066\text{FESTIVAL}_t + 0.089\text{HELPT}_t \\ & (2.261)** \quad (1.283) \quad (0.565) \quad (3.121)** \end{aligned}$$

R-Squared = 0.5236

Adjusted R-Squared = 0.4921

หมายเหตุ: 1) ตัวเลขในวงเล็บคือ ค่า t-statistic

2) * และ ** แสดงถึงมีนัยสำคัญทางสถิติที่ระดับ 0.10 และ 0.05 ตามลำดับ

3) แบบจำลองนี้ได้ผ่านการทดสอบและแก้ไขปัญหา Multicollinearity, Heteroscedasticity และ Autocorrelation

จากการศึกษาปัจจัยที่ส่งผลกระทบต่อรายรับภาษีมูลค่าเพิ่มจากการนำเข้าและปัจจัยที่ส่งผลกระทบต่อรายรับจากกรณีอื่น ๆ ผลการศึกษาของแบบจำลอง 2 สมการ พบว่า 1) ปัจจัยที่มีผลกระทบต่อรายรับภาษีมูลค่าเพิ่มจากการนำเข้าที่ระดับนัยสำคัญทางสถิติ 0.05 ได้แก่ ดัชนีผลผลิตอุตสาหกรรม ดัชนีราคาสินค้านำเข้า อัตราแลกเปลี่ยน (บาทต่อดอลลาร์สหรัฐฯ) และมาตรการให้ความช่วยเหลือ ที่ระดับนัยสำคัญทางสถิติ 0.10 ได้แก่ สถานการณ์โรคติดเชื้อไวรัสโคโรนา 2019 (COVID-19) และราคาน้ำมันดิบ โดยค่า R² มีค่าเท่ากับ 0.9418 หมายถึง ปัจจัยที่นำมาพิจารณาในสมการสามารถอธิบายรายรับภาษีมูลค่าเพิ่มจากการนำเข้าได้ร้อยละ 94.18 2) ปัจจัยที่มีผลกระทบต่อรายรับภาษีมูลค่าเพิ่มจากกรณีอื่น ๆ ที่ระดับนัยสำคัญทางสถิติ 0.05 ได้แก่ จำนวนประชากร ดัชนีความเชื่อมั่นธุรกิจ และมาตรการให้ความช่วยเหลือ โดยค่า R² มีค่าเท่ากับ 0.5236 หมายถึง ปัจจัยที่นำมาพิจารณาในสมการสามารถอธิบายรายรับภาษีมูลค่าเพิ่มจากกรณีอื่น ๆ ได้ร้อยละ 52.36

อภิปรายผลการวิจัย (Research Discussion)

1) ดัชนีผลผลิตอุตสาหกรรมสามารถอธิบายรายรับภาษีมูลค่าเพิ่มจากการนำเข้าได้อย่างมีนัยสำคัญทางสถิติที่ระดับ 0.05 ในทิศทางเดียวกัน ความยืดหยุ่นของรายรับภาษีมูลค่าเพิ่มจากการนำเข้าต่อดัชนีผลผลิตอุตสาหกรรม เท่ากับ 1.703 โดยเมื่อดัชนีผลผลิตอุตสาหกรรมเพิ่มขึ้นร้อยละ 1 จะส่งผลให้รายรับภาษีมูลค่าเพิ่มจากการนำเข้าเพิ่มขึ้นร้อยละ 1.703 ตรงตามสมมติฐานที่วางไว้ โดยดัชนีผลผลิตอุตสาหกรรมสะท้อนถึงการเปลี่ยนแปลงการผลิตสินค้าในภาคอุตสาหกรรมต่าง ๆ หากดัชนีอุตสาหกรรมเพิ่มขึ้น แสดงถึงการขยายตัวของการผลิตทำให้มีความต้องการนำเข้าสินค้าเพื่อมาเป็นวัตถุดิบในการผลิตเพิ่มมากขึ้น ส่งผลให้รายรับภาษีมูลค่าเพิ่มจากการนำเข้าสูงขึ้นตามไปด้วย ซึ่งสอดคล้องกับงานวิจัยของภารดี เสือจงภู (2553)

Citation : พิมพ์านต์ บัวรัตน์, และ พัฒน์ พัฒนรังสรรค์. (2568). ปัจจัยทางเศรษฐกิจที่ส่งผลกระทบต่อรายรับภาษีมูลค่าเพิ่มของสำนักงานสรรพากร

ภาค 5 ประเทศไทย. วารสารการบริหารการปกครองและนวัตกรรมท้องถิ่น, 9(2), 281 – 296.

<https://doi.org/10.14456/jlgisrru.2025.37>

ที่กล่าวว่า ภาษีมูลค่าเพิ่มมีความสัมพันธ์กับผลิตภัณฑ์มวลรวมในประเทศสาขาอุตสาหกรรมในทิศทางเดียวกัน

2) ดัชนีราคาสินค้านำเข้า สามารถอธิบายรายรับภาษีมูลค่าเพิ่มจากการนำเข้าได้อย่างมีนัยสำคัญทางสถิติที่ระดับ 0.05 ในทิศทางเดียวกัน ความยืดหยุ่นของรายรับภาษีมูลค่าเพิ่มจากการนำเข้าต่อดัชนีราคาสินค้านำเข้าเท่ากับ 2.160 โดยเมื่อดัชนีราคาสินค้านำเข้าเพิ่มขึ้นร้อยละ 1 จะส่งผลให้รายรับภาษีมูลค่าเพิ่มจากการนำเข้าเพิ่มขึ้นร้อยละ 2.160 ซึ่งไม่ตรงตามสมมติฐานที่วางไว้ ทั้งนี้ ดัชนีราคาสินค้านำเข้าที่กำหนดในแบบจำลอง เพื่อสะท้อนถึงราคาและต้นทุนของสินค้านำเข้า ที่อาจมีผลต่อการนำเข้าสินค้าที่ลดลง แต่เนื่องจาก ในระยะสั้นผู้ผลิตอาจไม่สามารถลดการนำเข้าสินค้าที่จำเป็นได้ทันทีรวมถึงอุตสาหกรรมบางประเภทในไทยยังคงต้องพึ่งพิงวัตถุดิบในการผลิตจากการนำเข้าสินค้าเป็นหลัก ซึ่งสอดคล้องกับงานวิจัยของ Sinha (1997) ที่ระบุว่าอุปสงค์การนำเข้าของประเทศไทยไม่ยืดหยุ่นต่อราคาและราคาสินค้าชนิดอื่นเมื่อเทียบกับราคาภายในประเทศ

3) ราคาน้ำมันดิบ สามารถอธิบายรายรับภาษีมูลค่าเพิ่มจากการนำเข้าได้อย่างมีนัยสำคัญทางสถิติที่ระดับ 0.10 ในทิศทางเดียวกัน ความยืดหยุ่นของรายรับภาษีมูลค่าเพิ่มจากการนำเข้าต่อราคาน้ำมันดิบเท่ากับ 0.085 โดยเมื่อราคาน้ำมันดิบเพิ่มขึ้นร้อยละ 1 จะส่งผลให้รายรับภาษีมูลค่าเพิ่มจากการนำเข้าเพิ่มขึ้นร้อยละ 0.085 ไม่ตรงตามสมมติฐานที่วางไว้ ทั้งนี้ ราคาน้ำมันดิบที่กำหนดในสมการ เพื่อใช้เป็นตัวแทนของราคาต้นทุนน้ำมันที่เปลี่ยนแปลงไป ตามแนวคิดอุปสงค์หากราคาน้ำมันเพิ่มสูงขึ้นจะส่งผลให้ปริมาณความต้องการลดลง ทำให้รายรับภาษีมูลค่าเพิ่มจากการนำเข้าลดลงตามไปด้วย แต่จากข้อมูล (Worldometer, 2016) พบว่า ประเทศไทยมีการนำเข้าน้ำมันร้อยละ 65 ของการบริโภคทั้งหมด ซึ่งการบริโภคน้ำมันในไทยนั้นมีแนวโน้มเพิ่มสูงขึ้นเรื่อย ๆ ซึ่งสอดคล้องกับงานวิจัยของ กัญญาภัทร ศรีบุญนาถ (2562) ที่ระบุว่า ราคาน้ำมันในตลาดโลกมีผลต่อเศรษฐกิจภาคพลังงาน เศรษฐกิจภาคการขนส่ง และภาพรวมเศรษฐกิจของประเทศไทยในทิศทางเดียวกัน

4) อัตราแลกเปลี่ยน สามารถอธิบายรายรับภาษีมูลค่าเพิ่มจากการนำเข้าได้อย่างมีนัยสำคัญทางสถิติที่ระดับ 0.10 ในทิศทางตรงกันข้าม ความยืดหยุ่นของรายรับภาษีมูลค่าเพิ่มจากการนำเข้าต่ออัตราแลกเปลี่ยนเท่ากับ 1.693 โดยเมื่ออัตราแลกเปลี่ยนเพิ่มขึ้นร้อยละ 1 จะส่งผลให้รายรับภาษีมูลค่าเพิ่มจากการนำเข้าลดลงร้อยละ 1.693 ตรงตามสมมติฐานที่วางไว้ การเปลี่ยนแปลงของอัตราแลกเปลี่ยนส่งผลโดยตรงต่อราคาสินค้านำเข้า หากอัตราแลกเปลี่ยนอ่อนค่าจะส่งผลให้ราคาสินค้านำเข้าสูงขึ้น และทำให้ปริมาณการนำเข้าสินค้าลดลง ซึ่งส่งผลให้รายรับภาษีมูลค่าเพิ่มจากการนำเข้าลดลงตามไปด้วย สอดคล้องกับงานวิจัยของ Jiranyakul (2013) ที่กล่าวว่า ความไม่แน่นอนของอัตราแลกเปลี่ยนมีผลกระทบทางลบต่อการนำเข้าที่แท้จริงในระยะยาว

5) สถานการณ์โรคติดเชื้อไวรัสโคโรนา 2019 สามารถอธิบายรายรับภาษีมูลค่าเพิ่มจากการนำเข้าได้อย่างมีนัยสำคัญทางสถิติที่ระดับ 0.10 ในทิศทางเดียวกัน โดยเมื่อเกิดการแพร่ระบาดของโรค COVID-19

Citation : Buaruen, P., & Pattanarangsun, P. (2025). Economic Factors Affecting Value-Added Tax Revenue of Regional

Revenue Office 5 in Thailand. *Journal of Local Governance and Innovation*, 9(2), 281 - 296.

<https://doi.org/10.14456/jlgisrru.2025.37>

จะส่งผลให้รายรับภาษีมูลค่าเพิ่มจากการนำเข้าเพิ่มขึ้นร้อยละ 6 ไม่ตรงตามสมมติฐานที่วางไว้ ทั้งนี้ อาจมาจากการนำเข้าสินค้าเพื่อใช้เป็นวัตถุดิบในการผลิตของอุตสาหกรรมที่ได้รับผลกระทบทางบวกจากช่วงเวลาการแพร่ระบาด เนื่องจากความจำเป็นในการอุปโภคบริโภค จากรายงานของสำนักงานเศรษฐกิจอุตสาหกรรม (2563) ระบุว่า อุตสาหกรรมที่ได้รับผลกระทบทางบวก ได้แก่ ยา ปลากระป๋อง อาหารสำเร็จรูป ฯลฯ อุตสาหกรรมที่ได้รับผลกระทบทางลบ ได้แก่ รถยนต์ ปีโตรเลียม เหล็ก ยางรถยนต์ ฯลฯ ในขณะที่สถานการณ์โรคติดเชื้อไวรัสโคโรนา 2019 ไม่มีผลต่อรายรับภาษีมูลค่าเพิ่มจากกรณีอื่น ๆ อย่างมีนัยสำคัญทางสถิติที่ระดับ 0.10 ทั้งนี้ อาจมาจากหลากหลายปัจจัย โดยในช่วงสถานการณ์การแพร่ระบาดส่งผลให้การบริโภคเปลี่ยนแปลงไป ผู้บริโภค ลดการใช้จ่าย ซื้อสินค้าเท่าที่จำเป็น (ธนาคารแห่งประเทศไทย, 2567) ธุรกิจลดการผลิตหรือบางธุรกิจ หยุดดำเนินกิจการ เนื่องจากการใช้มาตรการปิดเมือง (Lockdown) ของรัฐในขณะเดียวกันรัฐก็มีการใช้มาตรการต่าง ๆ ทั้งในด้านการบรรเทา การเสริมสภาพคล่อง และกระตุ้นการบริโภค อาทิ โครงการพักเงินต้นลดดอกเบี้ย โครงการเราชนะ โครงการคนละครึ่ง ซึ่งจากปัจจัยดังกล่าวข้างต้นนั้นทำให้ในช่วงสถานการณ์การแพร่ระบาดของ COVID-19 อาจไม่ส่งผลต่อรายรับภาษีมูลค่าเพิ่มจากกรณีอื่น ๆ

6) มาตรการให้ความช่วยเหลือและฟื้นฟูผู้ประกอบการธุรกิจที่ได้รับผลกระทบจากการระบาดของโรคติดเชื้อไวรัสโคโรนา 2019 สามารถอธิบายรายรับภาษีมูลค่าเพิ่มจากการนำเข้าและรายรับภาษีมูลค่าเพิ่มจากกรณีอื่น ๆ ได้อย่างมีนัยสำคัญทางสถิติที่ระดับ 0.05 ในทิศทางเดียวกัน กล่าวคือช่วงเวลาที่มีการใช้มาตรการจะส่งผลให้รายรับภาษีมูลค่าเพิ่มจากการนำเข้าเพิ่มขึ้นร้อยละ 13.88 และส่งผลต่อรายรับภาษีมูลค่าเพิ่มจากการนำเข้าเพิ่มขึ้นร้อยละ 9.30 ตรงตามสมมติฐานที่วางไว้ ทั้งนี้ มาตรการฯ ข้างต้นมีวัตถุประสงค์เพื่อช่วยเหลือผู้ประกอบการที่มีศักยภาพแต่ได้รับผลกระทบจากการแพร่ระบาดของ COVID-19 โดยการให้สินเชื่อในอัตราดอกเบี้ยต่ำ ซึ่งช่วยให้ธุรกิจมีสภาพคล่องในการดำเนินธุรกิจ รวมถึงเป็นการกระตุ้นให้ทั้งผู้บริโภคและผู้ประกอบการ มีแนวโน้มในการใช้จ่ายมากขึ้น ซึ่งจะส่งผลต่อการเติบโตทางเศรษฐกิจและรายรับภาษีมูลค่าเพิ่มที่สูงขึ้นตามไปด้วย สอดคล้องกับงานวิจัยของ Arapova (2018) ที่ระบุว่า อัตราดอกเบี้ยสินเชื่อ กระตุ้นการใช้จ่ายสุดท้ายของครัวเรือน การผ่อนคลายนโยบายการเงินช่วยส่งเสริมการขยายตัวของเศรษฐกิจในประเทศแถบเอเชียจากการบริโภคที่เพิ่มขึ้น

7) จำนวนประชากร สามารถอธิบายรายรับภาษีมูลค่าเพิ่มจากกรณีอื่น ๆ ได้อย่างมีนัยสำคัญทางสถิติ ที่ระดับ 0.05 ในทิศทางเดียวกัน ความยืดหยุ่นของรายรับภาษีมูลค่าเพิ่มจากกรณีอื่น ๆ ต่อจำนวนประชากร เท่ากับ 7.566 โดยเมื่อจำนวนประชากรขึ้นร้อยละ 1 จะส่งผลให้รายรับภาษีมูลค่าเพิ่มจากกรณีอื่น ๆ เพิ่มขึ้นร้อยละ 7.566 ตรงตามสมมติฐานที่วางไว้ โดยหากจำนวนประชากรเพิ่มสูงขึ้น ส่งผลให้มีความต้องการซื้อสินค้าหรือบริการเพิ่มขึ้น ทำให้รายรับภาษีมูลค่าเพิ่มเพิ่มสูงขึ้นตามไปด้วย เนื่องจากรายรับภาษีมูลค่าเพิ่ม มาจากการจัดเก็บจากการขายสินค้าหรือการให้บริการในแต่ละขั้นตอนการผลิตรวมถึงการ

Citation : พิมพ์กานต์ บัวรัตน์, และ พัฒน์ พัฒนรังสรรค์. (2568). ปัจจัยทางเศรษฐกิจที่ส่งผลต่อรายรับภาษีมูลค่าเพิ่มของสำนักงานสรรพากร

ภาค 5 ประเทศไทย. วารสารการบริหารการปกครองและนวัตกรรมท้องถิ่น, 9(2), 281 – 296.

<https://doi.org/10.14456/jlgisrru.2025.37>

จำหน่ายสินค้าและบริการ ซึ่งสอดคล้องกับงานวิจัยของ Arapova (2018) ระบุว่า การเติบโตของประชากรมีความสัมพันธ์กับค่าใช้จ่ายในการบริโภคในทิศทางเดียวกัน

8) ดัชนีความเชื่อมั่นผู้บริโภค ไม่มีผลต่อรายรับภาษีมูลค่าเพิ่มจากกรณีอื่น ๆ อย่างมีนัยสำคัญทางสถิติ ที่ระดับ 0.10 ทั้งนี้ ดัชนีความเชื่อมั่นผู้บริโภคที่กำหนดเพื่อสะท้อนถึงแนวโน้มการตัดสินใจในการใช้จ่ายหรือการบริโภคที่เพิ่มขึ้นหรือลดลง โดยหากมีการบริโภคเพิ่มขึ้น จะส่งผลต่อการจัดเก็บภาษีมูลค่าเพิ่ม เนื่องจากการจัดเก็บภาษีมูลค่าเพิ่มนั้นถูกจัดเก็บจากการขายสินค้าหรือการให้บริการในแต่ละขั้นตอนการผลิต และจำหน่าย ทั้งที่ผลิตภายในประเทศและนำเข้าจากต่างประเทศ ซึ่งดัชนีความเชื่อมั่นของผู้บริโภคนั้น อาจไม่ได้แสดงถึงปริมาณการซื้อขายที่เพิ่มขึ้นหรือลดลง จึงทำให้รายรับภาษีมูลค่าเพิ่มไม่เปลี่ยนแปลง

9) ดัชนีความเชื่อมั่นทางธุรกิจ สามารถอธิบายรายรับภาษีมูลค่าเพิ่มจากกรณีอื่น ๆ ได้อย่างมีนัยสำคัญทางสถิติที่ระดับ 0.05 ในทิศทางเดียวกัน ความยืดหยุ่นของรายรับภาษีมูลค่าเพิ่มจากกรณีอื่น ๆ ต่อดัชนีความเชื่อมั่นทางธุรกิจเท่ากับ 0.731 โดยเมื่อดัชนีความเชื่อมั่นทางธุรกิจเพิ่มขึ้นร้อยละ 1 จะส่งผลให้รายรับภาษีมูลค่าเพิ่มจากกรณีอื่น ๆ เพิ่มขึ้นร้อยละ 0.731 ตรงตามสมมติฐานที่วางไว้ ทั้งนี้ เมื่อผู้ประกอบการมีความเชื่อมั่นต่อสถานการณ์ทางเศรษฐกิจ ส่งผลให้เกิดการขยายตัวของการลงทุนและผลิตสินค้าเพิ่มมากขึ้น ทำให้รายรับภาษีมูลค่าเพิ่มจากกรณีอื่น ๆ เพิ่มสูงขึ้นตามไปด้วย สอดคล้องกับงานวิจัยของ Khan and Upadhyaya (2018) ระบุว่า ความเชื่อมั่นของธุรกิจส่งผลต่อการขยายตัวของธุรกิจล่วงหน้า 1 ไตรมาส และการลงทุนในโครงสร้างล่วงหน้า 2 ไตรมาส

10) ช่วงเดือนก่อนปีใหม่ไทย (สงกรานต์) และช่วงปีใหม่ ไม่มีผลต่อรายรับภาษีมูลค่าเพิ่มจากการนำเข้า และรายรับภาษีมูลค่าเพิ่มจากกรณีอื่น ๆ อย่างมีนัยสำคัญทางสถิติที่ระดับ 0.10 โดยช่วงเวลาดังกล่าว ถูกกำหนดเพื่อแสดงถึงช่วงเวลาที่มีแนวโน้มในการใช้จ่ายใช้สอยเพิ่มมากขึ้น เพื่อเป็นการเฉลิมฉลองตามธรรมเนียมประเพณี ซึ่งจะส่งผลให้มีรายรับภาษีมูลค่าเพิ่มสูงขึ้น แต่ทั้งนี้ เทศกาลปีใหม่ไม่มีผลต่อรายรับภาษีมูลค่าเพิ่ม อาจมาจากพฤติกรรมการบริโภคและสถานะเศรษฐกิจที่เปลี่ยนแปลงไป ธนาकरแห่งประเทศไทย (2567) ระบุว่า การบริโภคของคนไทยมีการซื้อสินค้าต่อครั้งจำนวนลดลง ในกลุ่มผู้มีรายได้น้อย มีความระมัดระวังในการใช้จ่าย รวมถึงการใช้จ่ายของผู้บริโภคมีแนวโน้มที่ไม่ได้ขึ้นกับรายได้แต่ขึ้นกับโปรโมชั่นซึ่งเป็นปัจจัยสำคัญ สอดคล้องกับงานวิจัยของ Huang (2024) ได้กล่าวว่า จำนวนผู้ที่ใช้จ่ายในช่วงเทศกาลคริสต์มาสและผู้ที่ไม่ใช่จ่ายมีสัดส่วนใกล้เคียงกัน และระดับการบริโภคไม่มีความสัมพันธ์กับรายได้ แต่เกี่ยวข้องกับการส่งเสริมการขาย เป็นปัจจัยโดยตรงที่กระตุ้นให้ผู้บริโภคใช้จ่ายเงิน

Citation : Buaruen, P., & Pattanarangsun, P. (2025). Economic Factors Affecting Value-Added Tax Revenue of Regional

Revenue Office 5 in Thailand. *Journal of Local Governance and Innovation*, 9(2), 281 - 296.

<https://doi.org/10.14456/jlgisrru.2025.37>

ข้อเสนอแนะการวิจัย (Research Suggestions)

1. ข้อเสนอแนะการนำผลการวิจัยไปใช้

1.1 จากผลการวิจัยพบว่า ดัชนีผลผลิตอุตสาหกรรม มีความสัมพันธ์ในทิศทางเดียวกันกับรายรับภาษีมูลค่าเพิ่มจากการนำเข้า ดังนั้น กรมสรรพากร และหน่วยงานด้านนโยบายเศรษฐกิจ ควรใช้ข้อมูลแนวโน้มของภาคอุตสาหกรรมเป็นหนึ่งในปัจจัยสนับสนุนการวางแผนจัดเก็บภาษี โดยสามารถนำไปสู่การพัฒนามาตรการสนับสนุนการใช้จ่ายในกลุ่มอุตสาหกรรมที่มีการเติบโต เช่น การให้สิทธิประโยชน์ด้านภาษีแก่ผู้ประกอบการที่ซื้อสินค้าหรือบริการจากกลุ่มอุตสาหกรรมเป้าหมาย ผ่านระบบ E-Tax Invoice เพื่อเพิ่มแรงจูงใจในการเสียภาษีและกระตุ้นการบริโภค ในขณะเดียวกัน รัฐควรมีนโยบายส่งเสริมการนำเข้าสินค้าที่เกี่ยวข้องกับ อุตสาหกรรมการผลิตและการส่งออก โดยเฉพาะในหมวดสินค้าที่มีความต้องการสูงภายในประเทศ

1.2 รายรับภาษีมูลค่าเพิ่มจากกรณีอื่น ๆ ซึ่งได้รับผลจากปัจจัย เช่น จำนวนประชากร ดัชนีความเชื่อมั่นทางธุรกิจ และมาตรการให้ความช่วยเหลือจากภาครัฐ รัฐบาลสามารถดำเนินนโยบายเพื่อส่งเสริมอัตราการเกิด เช่น ประโยชน์ทางภาษีสำหรับผู้มีบุตร ซึ่งจะช่วยเพิ่มการบริโภคในระยะยาว ขณะเดียวกัน การสนับสนุนภาคธุรกิจโดยสร้างความเชื่อมั่น เช่น การลดข้อจำกัดทางกฎหมายหรือการเข้าถึงแหล่งทุนที่เอื้อต่อธุรกิจ รวมถึงการออกแบบมาตรการช่วยเหลือประชาชนที่ตรงจุดและมีประสิทธิภาพ เช่น การให้เงินสนับสนุนเฉพาะกลุ่มเป้าหมายที่มีแนวโน้มใช้จ่าย

2. ข้อเสนอแนะในการทำวิจัยครั้งต่อไป

2.1 เพื่อเป็นประโยชน์ในการจัดเก็บภาษีมูลค่าเพิ่มของประเทศไทยให้มีประสิทธิภาพและเป็นไปตามเป้าหมาย สามารถนำแบบจำลองที่ได้จากการศึกษาไปขยายผลในการศึกษาปัจจัยที่ส่งผลต่อรายรับภาษีมูลค่าเพิ่มของกรมสรรพากรในภาคอื่น ๆ ได้ แต่อาจมีการเปลี่ยนแปลงตัวแปรที่ใช้แตกต่างกันขึ้นอยู่กับภูมิภาคหรือพื้นที่ เนื่องจากกรมสรรพากร ประกอบด้วย สำนักงานสรรพากรภาค 12 ภาค ซึ่งแต่ละภาคกำกับดูแลครอบคลุมพื้นที่ที่แตกต่างกัน เช่น สำนักงานสรรพากรภาค 1-3 กำกับดูแลในเขตพื้นที่กรุงเทพมหานคร สำนักงานสรรพากรภาค 4 กำกับดูแลในเขตพื้นที่ภาคกลาง ฯลฯ จะเห็นได้ว่าแต่ละท้องถิ่นมีอุตสาหกรรมที่แตกต่างกัน ดังนั้น จึงควรศึกษาลักษณะของแต่ละท้องถิ่น และใช้ตัวแปรตามความเหมาะสมของท้องถิ่นนั้น ๆ

2.2 ควรเพิ่มปัจจัยอื่น ๆ ที่อาจส่งผลต่อรายรับภาษีมูลค่าเพิ่ม เช่น พฤติกรรมของผู้เสียภาษี ประสิทธิภาพในการจัดเก็บภาษี เป็นต้น

เอกสารอ้างอิง (References)

- กระทรวงการคลัง. (2561). ภารกิจและหน้าที่รับผิดชอบของหน่วยงาน.
www.mof.go.th/th/detail/2018-12-21-15-00-10/2018-12-21-17-48-06
- กระทรวงการคลัง. (2567, 23 ธันวาคม). ผลการจัดเก็บรายได้ของรัฐบาล.
https://dataservices.mof.go.th/menu3?id=2&page=&freq=month&mf=10&yf=2565&mt=9&yt=2566&sort=desc&search_text=
- กรมสรรพากร. (2564, 19 มีนาคม). สถานที่ตั้งและสำนักงานของกรมสรรพากร.
<https://www.rd.go.th/337.html>
- กัญญาภัทร ศรีบุญนาค. (2562). ผลกระทบของราคาน้ำมันในตลาดโลกที่มีผลต่อภาคขนส่งและภาคพลังงานของประเทศไทย [การค้นคว้าอิสระเศรษฐศาสตร์มหาบัณฑิต, มหาวิทยาลัยสุโขทัยธรรมาธิราช]. Sukhothai Thammathirat Open University Intellectual Repository (STOUIR). <https://ir.stou.ac.th/handle/123456789/11555>
- กฤษดา ดอกพุด. (2553). การพยากรณ์รายได้ภาษีมูลค่าเพิ่มของประเทศไทย [การค้นคว้าอิสระเศรษฐศาสตร์มหาบัณฑิต, มหาวิทยาลัยสุโขทัยธรรมาธิราช]. Sukhothai Thammathirat Open University Intellectual Repository (STOUIR). <http://ir.stou.ac.th/handle/123456789/2289>
- จิตราพร กันธิโน. (2562). ความสัมพันธ์ระหว่างภาษีมูลค่าเพิ่มกับผลิตภัณฑ์มวลรวมในประเทศของประเทศไทย [การค้นคว้าอิสระเศรษฐศาสตร์มหาบัณฑิต, มหาวิทยาลัยสุโขทัยธรรมาธิราช]. Sukhothai Thammathirat Open University Intellectual Repository (STOUIR). <https://ir.stou.ac.th/handle/123456789/7780>
- จิรศักดิ์ ดาวเจริญ. (2561). การวิเคราะห์ปัจจัยที่มีผลกระทบต่อดุลการค้าระหว่างประเทศไทยกับสหรัฐอเมริกา [การค้นคว้าอิสระเศรษฐศาสตร์มหาบัณฑิต, มหาวิทยาลัยสุโขทัยธรรมาธิราช]. Sukhothai Thammathirat Open University Intellectual Repository (STOUIR). <http://ir.stou.ac.th/handle/123456789/2328>
- ธนาคารแห่งประเทศไทย. (2567, 6 มิถุนายน). พฤติกรรมการบริโภคยุคใหม่กับความท้าทายปรับตัวของธุรกิจ. <https://www.bot.or.th/th/research-and-publications/articles-and-publications/articles/article-2024jun06.html>
- นุชจรินทร์ เกาทัณฑ์ทอง. (2558). ปัจจัยที่มีผลต่อการนำเข้าและส่งออกทองคำของประเทศไทย. วารสารเศรษฐศาสตร์และกลยุทธ์การจัดการ, 2(1), 52-62.
- การดี เสือจงภู. (2553). ความสัมพันธ์ระหว่างรายได้ภาษีมูลค่าเพิ่มกับผลิตภัณฑ์มวลรวมของประเทศไทย [การค้นคว้าอิสระเศรษฐศาสตร์มหาบัณฑิต, มหาวิทยาลัยสุโขทัยธรรมาธิราช]. Sukhothai

Citation : Buaruen, P., & Pattanarangsun, P. (2025). Economic Factors Affecting Value-Added Tax Revenue of Regional

Revenue Office 5 in Thailand. *Journal of Local Governance and Innovation*, 9(2), 281 - 296.

<https://doi.org/10.14456/jlgisrru.2025.37>

Thammathirat Open University Intellectual Repository (STOUIR).

<http://ir.stou.ac.th/handle/123456789/2508>

ศาลรัฐธรรมนูญ. (2568). หน้าที่ของรัฐหมวด 5.

https://occ_th.constitutionalcourt.or.th/infographic_detail/%E0%B8%AB%E0%B8%99%E0%B9%89%E0%B8%B2%E0%B8%97%E0%B8%B5%E0%B9%88%E0%B8%82%E0%B8%AD%E0%B8%87%E0%B8%A3%E0%B8%B1%E0%B8%90%E0%B8%AB%E0%B8%A1%E0%B8%A7%E0%B8%94-5

สำนักงานสรรพากรภาค 5. (2567). ผลการจัดเก็บภาษีของสำนักงานสรรพากรภาค 5. การประชุมการบริหารการจัดเก็บภาษีของสำนักงานสรรพากรภาค 5. สำนักงานสรรพากรภาค 5.

สำนักงานเศรษฐกิจอุตสาหกรรม. (2563). ผลกระทบและทิศทางของภาคอุตสาหกรรมหลังสถานการณ์การแพร่ระบาดของเชื้อไวรัสโควิด-19.

https://www.oie.go.th/assets/portals/1/fileups/2/files/ArticlesAnalysis/Direction_industry_after_COVID-19.pdf

สุจิรา แหลมหลักสกุล, และ อสัมภินพงศ์ ฉัตราคม. (2562). การจัดเก็บภาษีมูลค่าเพิ่มของประเทศไทย. วารสารรามคำแหง, 3(1), 47–62.

Arapova, E. (2018). Determinants of household final consumption expenditures in Asian countries: A panel model, 1991–2015. *Econometrics and International Development*, 18(1), 121–140.

Huang, X. (2024). Exploring the trends and reasons for Chinese Mainland consumers' extra consumption of Western festivals—Take Christmas in Shanghai as an example. *Advances in Economics, Management and Political Sciences*, 84(1), 18–23.
<http://dx.doi.org/10.54254/2754-1169/84/20240771>

Idowu, A., Chowdhury, M. A., Nijhum, H. R., & Eniola, M. E. (2024). Exploring the dynamics of economic instability: An analysis of the interplay between consumer spending, consumer confidence, and macroeconomic factors. *International Journal of Empirical Economics*, 3(1), 1–25. <http://dx.doi.org/10.1142/S2810943024500033>

Jammeh, I. Y. (2022). The effects of annual GDP growth on consumption spending: Evidence from West African countries. *Indonesian Journal of Economics, Social, and Humanities*, 4(3), 167–181. <http://dx.doi.org/10.31258/ijesh.4.3.167-181>

Citation : พิมพ์านต์ บัวรัตน์, และ พัฒน์ พัฒนรังสรรค์. (2568). ปัจจัยทางเศรษฐกิจที่ส่งผลกระทบต่อรายรับภาษีมูลค่าเพิ่มของสำนักงานสรรพากร

ภาค 5 ประเทศไทย. วารสารการบริหารการปกครองและนวัตกรรมท้องถิ่น, 9(2), 281 – 296.

<https://doi.org/10.14456/jlgisrru.2025.37>

- Jiranyakul, K. (2013). Exchange rate uncertainty and import demand of Thailand. *Asian Economic and Financial Review*, 3(10), 1269–1280.
<http://dx.doi.org/10.2139/ssrn.2224398>
- Khan, H., & Upadhayaya, S. (2018). Does business confidence matter for investment? *Empirical Economics*, 1–46. <http://dx.doi.org/10.1007/s00181-019-01694-5>
- Permadi, D. G., & Wijaya, S. (2022). Analysis of determinants of value added tax revenue in Asia. *Journal of Indonesian Educational Research*, 8(3), 622–631.
<http://dx.doi.org/10.29210/020221385>
- Sinha, D. (1997). Determinants of import demand in Thailand. *International Economic Journal*, 11(4), 73–83. <http://dx.doi.org/10.1080/10168739700000027>
- Steindel, C. (2001). The effect of tax changes on consumer spending. *Federal Reserve Bank of New York*, 7(11), 1–6. <http://dx.doi.org/10.2139/ssrn.711385>
- Worldometer. (2016). สถิติปริมาณสำรองน้ำมัน การผลิตและการบริโภคของประเทศไทย.
<https://www.worldometers.info/oil/thailand-oil/>
- Yunintasari, H. S., Irianto, F., & Kuntadi, C. (2023). Factors affecting VAT receipts: Amount of PKP, tax incentive, consumption and inflation (literature review MKN). *Dinasti International Journal of Economics, Finance and Accounting*, 4(2), 334–342.
<http://dx.doi.org/10.38035/dijefa.v4i2.1852>

Citation : Buaruen, P., & Pattanarangsun, P. (2025). Economic Factors Affecting Value-Added Tax Revenue of Regional

Revenue Office 5 in Thailand. *Journal of Local Governance and Innovation*, 9(2), 281 - 296.

<https://doi.org/10.14456/jlgisrru.2025.37>

Citation : พิมพ์กานต์ บัวรัตน์, และ พัฒน์ พัฒนรังสรรค์. (2568). ปัจจัยทางเศรษฐกิจที่ส่งผลต่อรายรับภาษีมูลค่าเพิ่มของสำนักงานสรรพากร

ภาค 5 ประเทศไทย. วารสารการบริหารการปกครองและนวัตกรรมท้องถิ่น, 9(2), 281 – 296.

<https://doi.org/10.14456/jlgisrru.2025.37>